

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Кафедра іноземних мов

**ІНОЗЕМНА МОВА
(ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)**

Методичні рекомендації до практичних занять

Освітній рівень – другий освітньо-науковий
Ступінь вищої освіти – Магістр
Галузь знань – 02 Культура і мистецтво
Спеціальність – 026 Сценічне мистецтво

Харків - 2022

Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «ІНОЗЕМНА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)» для здобувачів другого освітньо-наукового рівня вищої освіти галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 026 Сценічне мистецтво. 11 с.

Укладач: старший викладач кафедри іноземних мов Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського Бабаєвська Людмила Валеріївна.

Рецензенти:

Лебедєва К. О., доктор філософії, доцент кафедри іноземних мов Харківського національного університету радіоелектроніки.

Лаптінова Ю.І., кандидат філософських наук, старший викладач кафедри іноземних мов Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського

Методичні рекомендації до практичних занять затверджено на засіданні вченої ради Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського (Протокол від 29 грудня 2022 року №5).

© Бабаєвська Л.В., 2022

© Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського, 2022

1. Анотація навчальної дисципліни

Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» складено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни для здобувачів другого освітньо-наукового рівня вищої освіти галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 026 Сценічне мистецтво.

Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття такого рівня знань, навичок і вмінь, який забезпечуватиме необхідну для фахівця комунікативну спроможність у сферах професійного та академічного спілкування в усній і письмовій формах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- типові для наукового стилю складні синтаксичні конструкції, емфатичні та інверсійні структури;
- лексичні особливості іншомовного тексту фахового спрямування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **уміти**:

- володіти широким спектром мовних засобів, які дозволяють ясно і вільно в межах відповідного стилю висловлювати свої думки на загальні та професійні теми;
- користуватися професійною лексиною іноземної мови;
- реагувати на основні ідеї та розпізнавати важливу інформацію під час обговорень, дискусій, лекцій, бесід, що пов'язані з навчанням та професією;
- здійснювати термінологічний пошук;
- реалізовувати аналітичне опрацювання іншомовних джерел наукового характеру (статті, тексти, реферати тощо);
- складати іноземною мовою анотації до матеріалів дослідження;
- виступати з підготовленими індивідуальними презентаціями щодо широкого кола тем академічного та професійного спрямування.

Опанування матеріалу навчальної дисципліни передбачає практичних занять.

2. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів денної форми навчання

Опанування матеріалу навчальної дисципліни передбачає практичних занять в обсязі, що визначений у робочому навчальному плані. Обсяг практичних занять для здобувачів денної форми навчання складає 32 години.

Тема 1. Візуальні засоби наукової презентації

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з видами візуальних засобів наукової презентації, сформувати вміння коментувати презентацію.

Зміст практичного заняття: Види візуальних засобів наукової презентації. Як посилатися на візуальні дані. Граматика: слова-зв'язки для вираження протиставлення.

На практичному занятті здобувачі опановують лексичний матеріал, необхідний для коментування презентації, виконуючи вправи на вдосконалення навичок аудіювання й говоріння; вивчають слова-зв'язки для вираження протиставлення: but, however, although / even though, despite / despite the fact that, in spite of / in spite of the fact that, nevertheless, nonetheless, while, whereas, unlike.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти зможуть супроводжувати наукову доповідь різними візуальними засобами; правильно вживати слова-зв'язки для вираження протиставлення.

Тема 2. Постерна презентація vs слайдова презентація

Кількість годин: 4 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з постерною і слайдовою презентацією, їх структурою й правилами їх створення.

Зміст практичного заняття: Що таке постерна презентація? Структура та особливості створення постерної презентації. Що таке слайдова презентація? Відмінності слайдової презентації від постерної. Що треба робити і що не треба робити, щоб створити якісну постерну/слайдову презентацію? Граматика: складний підмет в англійській мові (Complex Subject).

На практичному занятті здобувачі працюють з текстами і новою лексикою, аналізують, узагальнюють й обговорюють зміст текстів, слухають поради щодо створення успішної презентації, порівнюють слайдову презентацію з постерною. При виконанні граматичних завдань необхідно вивчити рекомендований граматичний матеріал, звернувши увагу на особливості утворення складного підмета в англійській мові (Complex Subject), а саме: Complex Subject складається з підмета і складеного дієслівного присудка, в якому одна частина – дієслово в пасивному стані, друга частина – інфінітив; Complex Subject

вживається з дієсловами чуттєвого сприйняття (to see, to hear, to notice), дієсловами, які позначають розумову діяльність (to think, to consider, to expect, to know, to hold), з дієсловами в значенні повідомлення: to say, to report, to state, У дійсному (активному) стані з дієсловами to seem (здаватися, мабуть), to happen (траплятися), to prove (доводити, виявляється, виявилось) to be likely (ймовірно), to be unlikely (наверряд чи), to be sure (certain) бути впевненим (напевно), to turn out надаватися (виявилось). На останньому етапі вивчення теми передбачається створення постерної/слайдової презентації.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть самостійно осмислити матеріали наукової роботи, систематизувати їх і викласти у формі постерної або слайдової презентації.

Тема 3. Анотації

Кількість годин: 4 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з видами та структурою анотацій; сформувати навички написання описової анотації; систематизувати знання з вживання активної і пасивної форми дієслова.

Зміст практичного заняття: Що таке анотація? Види та структура анотацій. Мовні кліше для написання анотацій. Навички письма: написання описових анотацій. Граматика: пасивний стан.

Під час опрацювання й вивчення теми здобувачі знайомляться з видами та структурою анотацій; опрацьовують лексичний матеріал; виконують вправи на активізацію нової лексики, формування навичок написання анотацій; вдосконалюють вміння вживати пасивні конструкції, звертаючи увагу на утворення часових форм дієслова у пасивному стані, їх відмінності від часових форм активного стану.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть складати іноземною мовою анотації до матеріалів дослідження, вживати типові для наукового стилю складні синтаксичні конструкції, пасивні конструкції.

Тема 4. Інверсія в наукових текстах

Кількість годин: 6 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з поняттям «інверсія», випадками вживання й правилами утворення.

Зміст практичного заняття: Що таке інверсія? Основні випадки інверсії в англійській мові. Утворення інверсії. Граматика: прислівники, при яких використовується інверсія. Інверсія в умовних реченнях. Модульна контрольна робота 1.

На практичному занятті здобувачі вищої освіти виконують різні вправи на засвоєння теми «Інверсія», читають тексти й знаходять в них приклади інверсії, аналізують випадки вживання.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть самостійно вживати емфатичні та інверсійні структури, характерні для академічного письма.

Тема 5. Академічний плагіат

Кількість годин: 4 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з поняттям «академічний плагіат», видами плагіату; сформувати вміння застосувати парафраз як один із засобів уникнення плагіату.

Зміст практичного заняття: Що таке академічний плагіат? Види плагіату. Перефразування як один із засобів уникнення плагіату. Навички письма: перефразування висловлювань.

Під час опрацювання й вивчення теми здобувачі знайомляться з поняттями «академічний плагіат», «парафраз», видами плагіату; виконують вправи, починаючи з перефразування слів і закінчуючи перефразуванням невеликих текстів з використанням синонімів, антонімів, трансформації, тощо. На практичних заняттях використовуються такі форми роботи, як індивідуальна, парна, групова.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі матимуть уявлення про види академічного плагіату і способи його уникнення; зможуть стисло, детально, без зміни змісту перефразовувати чужі думки своїми словами.

Тема 6. Цитування

Кількість годин: 4 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з правилами цитування.

Зміст практичного заняття: Що таке цитування? Оформлення цитат у тексті. Граматика: пунктуація при цитуванні.

На практичному занятті здобувачі знайомляться з різними стилями цитування, головна увага зосереджується на правилах цитування за стилем американської психологічної асоціації (APA style). Розглядаються такі варіанти цитування, як парафраз, цитата в середині рядка, блокова цитата, посилання на кілька робіт. Під час вивчення теми здобувачі вивчають правила пунктуації при цитуванні, виконують вправи на закріплення нового матеріалу.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі оволодіють навичками грамотного наукового цитування англійською мовою.

Тема 7. Оформлення бібліографічного списку іноземною мовою.

Кількість годин: 8 години.

Мета: сформувати навички бібліографічного оформлення інформаційних ресурсів в наукових дослідженнях англійською мовою.

Зміст практичного заняття: Правила оформлення бібліографічного списку іноземною мовою. Структура бібліографічного посилання. АРА стиль. Навички письма: складання бібліографічного списку англійською мовою. Модульна контрольна робота 2.

На практичному занятті здобувачі знайомляться з правилами оформлення бібліографічного списку іноземною мовою за АРА стилем. Під час вивчення теми здобувачі вивчають правила пунктуації при складанні бібліографічного списку, виконують вправи на закріплення нового матеріалу, знайомляться з поняттям «транслітерація».

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі оволодіють навичками грамотного оформлення бібліографічного опису джерел інформації.

3. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів заочної форми навчання

Опанування матеріалу навчальної дисципліни передбачає практичних занять в обсязі, що визначений у робочому навчальному плані. Обсяг практичних занять для здобувачів заочної форми навчання складає 10 годин.

Тема 1. Візуальні засоби наукової презентації

Кількість годин: 1 година.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з видами візуальних засобів наукової презентації, сформувати вміння коментувати презентацію.

Зміст практичного заняття: Види візуальних засобів наукової презентації. Як посылатися на візуальні дані. Граматика: слова-зв'язки для вираження протиставлення.

На практичному занятті здобувачі опановують лексичний матеріал, необхідний для коментування презентації, виконуючи вправи на вдосконалення навичок аудіювання й говоріння; вивчають слова-зв'язки для вираження протиставлення: but, however, although / even though, despite / despite the fact that, in spite of / in spite of the fact that, nevertheless, nonetheless, while, whereas, unlike.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти зможуть супроводжувати наукову доповідь різними візуальними засобами; правильно вживати слова-зв'язки для вираження протиставлення.

Тема 2. Постерна презентація vs слайдова презентація

Кількість годин: 1 година.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з постерною і слайдовою презентацією, їх структурою й правилами їх створення.

Зміст практичного заняття: Структура та особливості створення постерної і слайдової презентації.

На практичному занятті здобувачі працюють з текстами і новою лексикою, аналізують, узагальнюють й обговорюють зміст текстів, слухають поради щодо створення успішної презентації, порівнюють слайдову презентацію з постерною.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть самостійно осмислити матеріали наукової роботи, систематизувати їх і викласти у формі постерної або слайдової презентації.

Тема 3. Анотації

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з видами та структурою анотацій; сформувати навички написання описової анотації; систематизувати знання з вживання активної і пасивної форми дієслова.

Зміст практичного заняття: Що таке анотація? Види та структура анотацій. Мовні кліше для написання анотацій. Навички письма: написання описових анотацій. Граматика: пасивний стан.

На практичному занятті здобувачі здобувачі знайомляться з видами та структурою анотацій; опрацьовують лексичний матеріал; виконують вправи на формування навичок написання анотацій; вдосконалюють вміння вживати пасивні конструкції, звертаючи увагу на утворення часових форм дієслова у пасивному стані, їх відмінності від часових форм активного стану.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть складати іноземною мовою анотації до матеріалів дослідження, вживати пасивні конструкції.

Тема 4. Інверсія в наукових текстах

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з поняттям «інверсія», випадками вживання й правилами утворення.

Зміст практичного заняття: Що таке інверсія? Основні випадки інверсії в англійській мові. Утворення інверсії. Граматика: прислівники, при яких використовується інверсія. Інверсія в умовних реченнях.

На практичному занятті здобувачі виконують різні вправи на засвоєння теми «Інверсія», читають тексти й знаходять в них приклади інверсії, аналізують випадки вживання.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть самостійно вживати емпатичні та інверсійні структури, характерні для академічного письма.

Тема 5. Академічний плагіат

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з поняттям «академічний плагіат», видами плагіату; сформувати вміння застосувати парафраз як один із засобів уникнення плагіату.

Зміст практичного заняття: Що таке академічний плагіат? Види плагіату. Перефразування як один із засобів уникнення плагіату. Навички письма: перефразування висловлювань.

На практичному занятті здобувачі здобувачі знайомляться з поняттями «академічний плагіат», «парафраз», видами плагіату; виконують вправи, починаючи з перефразування слів і закінчуючи перефразуванням невеликих текстів з використанням синонімів, антонімів, трансформації, тощо.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі матимуть уявлення про види академічного плагіату і способи його уникнення; зможуть стисло, детально, без зміни змісту перефразовувати чужі думки своїми словами.

Тема 6. Цитування. Оформлення бібліографічного списку іноземною мовою.

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з правилами цитування; сформувати навички бібліографічного оформлення інформаційних ресурсів в наукових дослідженнях англійською мовою.

Зміст практичного заняття: Що таке цитування? Оформлення цитат у тексті. Граматика: пунктуація при цитуванні. Правила оформлення бібліографічного списку іноземною мовою. Структура бібліографічного посилання. APA стиль.

На практичному занятті здобувачі знайомляться з правилами цитування та оформлення бібліографічного списку іноземною мовою за стилем американської психологічної асоціації (APA style). Розглядаються такі варіанти цитування, як парафраз, цитата в середині рядка, блокова цитата, посилання на кілька робіт. Під час вивчення теми здобувачі вивчають правила пунктуації при цитуванні.

Здобувачі вивчають правила пунктуації при складанні бібліографічного списку, виконують вправи на закріплення нового матеріалу, знайомляться з поняттям «транслітерація».

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі оволодіють навичками грамотного наукового цитування англійською мовою та навичками грамотного оформлення бібліографічного опису джерел інформації.

3. Рекомендовані джерела

1. Конакова О. English guide masters of arts and post-graduates. Х.: ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2011. 116 с.
2. Омеляненко О., Ситнікова В. Методичні рекомендації з практичної граматики англійської мови для студентів III курсу факультету іноземної філології. Харків : ХНПУ імені Г.С Сковороди, 2017. – 70 с.
3. Великий сучасний англо-український, українсько-англійський словник-довідник. 80000 слів та виразів сучасної англійської та української мови / Романов С.Д. Донецьк: БАО, 2006. 512 с.
4. Bolito R. in collaboration with the British Council. English for Academics 1, 2. Cambridge : Cambridge University Press, 2015. 175 p.
5. Eastwood J. Oxford Practice Grammar Intermediate with Grammar Practice. Oxford: Oxford University Press, 2019. P. 118; 156
6. Fuchs M., Bonner M. Focus on Grammar 4. An Integrated Skills Approach. London : Pearson, 2006. P. 415-425
7. Hashemi L., Thomas B. Cambridge Grammar for First Certificate. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 259 p.
8. McCarthy M., O'Dell F. English vocabulary in USE, Upper-Intermediate. Fourth Edition. Cambridge : Cambridge University Press , 2017.136-137.
9. Murphy R. English Grammar in Use. Fourth Edition. Cambridge : Cambridge University Press, 2012. P. 90-91
10. Wallwork A. English for Writing Research Papers: Springer Science & Business Media. London : Springer, 2011. 325 p.
11. Wallwork A. English for Academic Research: Vocabulary: Springer Science & Business Media. New York : Springer, 2013. P.159-162.

4. Рекомендовані інтернет-ресурси

1. Академічна англійська для студентів закладів вищої освіти. Using English for Academic Purposes For Students in Higher Education. [Електронний ресурс] URL: <http://www.uefap.com/>
2. Як написати анотацію до наукової статті. Writing an Abstract for Your Research Paper. The Writing Center. [Електронний ресурс] URL:

- <https://writing.wisc.edu/handbook/assignments/writing-an-abstract-for-your-research-paper/>
3. Academic Presentation Slides - improve your PPT slides. [Электронный ресурс]
URL: https://www.youtube.com/watch?v=awaPthD09DI&ab_channel=AcademicEnglishUK
 4. APA 7 Worksheet. [Электронный ресурс] URL: <https://www.englishcurrent.com/writing/apa-7-worksheet/>
 5. APA in-text citation worksheets. [Электронный ресурс] URL: <https://www.brevardschools.org/site/handlers/filedownload.ashx?moduleinstanceid=35886&dataid=54662&FileName=APAINTextCitationWorksheets.pdf>
 6. English Vocabulary Exercises. Academic English Exercises: The Academic Word List (AWL). [Электронный ресурс] URL: <http://www.englishvocabularyexercises.com/academic-word-list/>
 7. How to use sequencers in English: FIRST, THEN, NEXT, AFTER THAT, FINALLY. [Электронный ресурс] URL: <https://www.youtube.com/watch?v=sFrHK7cHzkA>
 8. Making a better research poster. [Электронный ресурс] URL: https://www.youtube.com/watch?v=AwMFhyH7_5g
 9. Paraphrasing. [Электронный ресурс] URL: <https://www.potsdam.edu/sites/default/files/documents/support/tutoring/cwc/paraphrasing.pdf>
 10. Paraphrasing exercises. [Электронный ресурс] URL: <https://intranet.yorks.ac.uk/learn/teach/epax/paraphrasing/Para3tryme.pdf>
 11. Poster Presentation. [Электронный ресурс] URL: <https://urca.msu.edu/posters>
 12. Referencing using APA 7th. [Электронный ресурс] URL: https://library.hud.ac.uk/webpages/files/referencing/APA_7th_Ref_Guide_Full.pdf
 13. 6 Major Types of Visual Presentation. [Электронный ресурс] URL: <https://eztalks.com/presentation/6-major-types-of-visual-presentation.html>
 14. What is Plagiarism? Definition, Types, How to Avoid, Laws. [Электронный ресурс] URL: <https://www.geeksforgeeks.org/what-is-plagiarism-definition-types-how-to-avoid-laws/>
 15. Writing an Abstract. [Электронный ресурс] URL: <https://www.adelaide.edu.au/writingcentre/sites/default/files/docs/learningguide-writinganabstract.pdf>